

НАЦИОНАЛЕН
ДАРТЕЛСКИ ФОНД
„13 ВЕКА БЪЛГАРИЯ“

В официални
отношения
с ЮНЕСКО

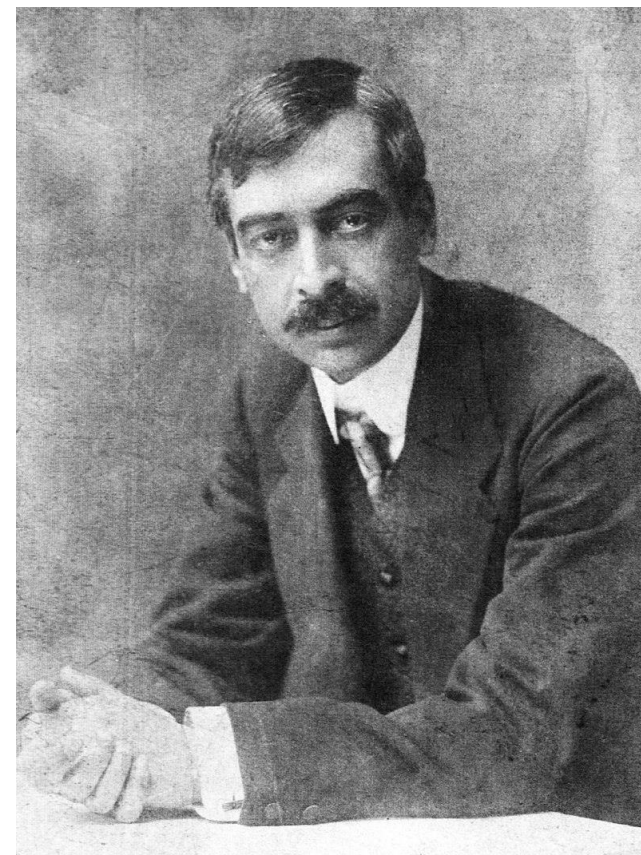
*„Само надеждата ми, че ще мога и аз да участвам
в преуспяването и величието на отечеството ми,
ме прави да умира спокойно.“*
Евлоги Георгиев

Нашият патрон

На 13 януари 1878 г. в Чирпан е роден един от най-великите български поети Пейо Тотев Крачолов, станал известен под псевдонима Яворов.

От началото на ХХ в. заживява в София. Членува в литературния кръг „Мисъл“, сформиран около едноименното списание. Пенчо Славейков му дава псевдонима Яворов и младият чирпанлия бързо се приобщава към литературния живот в столицата. Работи в Народната библиотека, а от 1908 г. е артистичен секретар на Народния театър.

Творческите занимания и интелектуалната среда, в която се движи, се оказват недостатъчни за неспокойния му дух и през 1902-1903 г. поетът се включва в борбата за освобождение на Македония. Сприятелява се с Гоце Делчев и преживява много тежко смъртта на големия революционер и разгрома на Илинденско-Преображенското въстание.

Нашият патрон

През 1906 г. Яворов среща младата Мина Тодорова и тя се превръща във вдъхновение за най-прекрасните му любовни стихове. За изстрадалия поет девойката е „зарица“, утеха, спасение и надежда, а смъртта ѝ от туберкулоза през 1910 г. го съкрушава. Тогава в живота му се появява дъщерята на видния общественик и политик Петко Каравелов, Лора

За краткия си драматичен живот творецът създава забележителни произведения в трите литературни рода. Освен на поетическите книги „Стихотворения“ (1901), „Безсъници“ (1907) и „Подир сенките на облаците“ (1910), Яворов е автор на биография на Гоце Делчев и спомени за Македония – „Хайдушки копнения“, както и на две драми – „В полите на Витоша“ и „Когато гръм удари, как ехото заглъхва“.

Къща музей на Яворов в Чирпан

*Две хубави очи. Душата на дете
в две хубави очи; — музика — лъчи
Не искат и не обещават те...*

*Душата ми се моли,
дете,*

душата ми се моли!

*Страсти и неволи
ще хвърлят утре върху тях
булото на срам и грях.*

*Булото на срам и грях —
не ще го хвърлят върху тях
страсти и неволи.*

*Душата ми се моли,
дете,*

душата ми се моли...

искат и не обещават те! —

*Две хубави очи. Музика, лъчи
в две хубави очи. Душата на дете...*

Нашето училище

Българското училище в Милано е основано преди десет години с мисията да съхранява и предава българския език и култура на децата на български семейства. От създаването си то е място, където българските деца в чужбина могат да се докоснат до своите корени, да научат повече за България и да се влюбят в българския език и култура. През изминалите десет години училището се утвърди като ключова институция, която успешно поддържа връзката между младите поколения и България

Училище „Пејо Яворов“ предлага широк спектър от образователни програми, които обхващат български език и литература, история и география на България. Тези предмети не само обогатяват знанията на децата за родината, но и ги запознават с богатото културно наследство и историческото минало на България. Обучението по български език и литература например е насочено към развиване на езиковите умения на учениците, като същевременно ги запознава с творчеството на велики класически български автори и поети и с класическата българска литература“, разказаха от там и уточниха, че отбелязването на всеки български национален празник е свързано с изясняване на историческия контекст и важните личности, които са допринесли за въздигането на нашия език, култура, идентичност и държавност.

Дистанционно обучение

С всяка изминала година интересът към дистанционната и хибридна форма на обучение се засилва, което ни прави свидетели на цялата динамика на електронното обучение – преди, по време и след пандемията.

Преживяхме всички етапи на трансформацията, превръщайки всеки един клас във виртуално пространство. За кратко време почувствахме ефекта на постковид период, когато някои ученици предпочетоха физическото присъствие, но дистанционната форма на обучение остана незаменим ресурс за тези, които не могат да присъстват – поради болест, пътуване или други обстоятелства.

Времето ясно показва позитивите на онлайн обучението и безценните възможности, които то предоставя.

Днес, благодарение на вашето доверие, продължаваме да се радваме на усмихнати лица и весели гласове – както познати, така и нови. Нямаме търпение да продължим да се срещаме всяка седмица, независимо дали в реалните или виртуалните ни класни стаи.

Нашите отличия

Директорът на училището Гергана Христова бе удостоена с престижната награда "Пробуда" от Министерството на образованието.

Независимо, че отличието се връчва по правило на един човек, то е признание за общите усилия на целия ни екип в сферата на образованието и културата.

Нашите занимания

Освен основното обучение, училището предлага и редица извънкласни дейности, които са насочени към съхраняване на българските традиции и култура. Сред тях са курсове по български народни танци и театър, които предоставят на децата възможност да се запознаят с културното наследство на България и да развият своите артистични и социални умения.

Курсовете по народни танци запознават децата с традиционните български хорà, като същевременно им помагат да развият чувство за ритъм, координация и екипна работа. Театралните занятия от своя страна стимулират креативността и самоувереността на децата, като ги насърчават да се изразяват свободно и да развият своите актьорски умения.

Всеки национален и традиционен български празник се отбелязва по подходящ начин, който да е и интересен за децата – правим работилници за мартенички, сурвачки, кукерски маски, открити уроци, театрални възстановки и т.н.

Петя Дубарова

За първи път стихове на Петя Дубарова бяха преведени на италиански език. Заедно с съучениците си от неделните училища в Рим, Флоренция, Неапол, Перуджа и Салерно, нашите ученици преводаха стиховете на изящната поетеса и се включиха в двуезичната книга „Да литна високо в небето...“ на Национално издателство за образование и наука „Азбуки“.

Съставител на книгата е Мая Падешка, редактори са Георги Димитров и Пенка Манолова, с подкрепата на доц. д-р Елица Дубарова.

„Да литна високо в небето...“

МОИ ЧАСОВЕ

Една звезда – светлинна и далечна,
отчупи се и блъсна се в безкрая,
погребана я морето сиво млечно
и вятър се опита да излае.
Една вълна, изваяна от мрака,
обиди се за нещо на приборя,
отиде си, остави го да чака,
разяждан сам от самотата своя.

Една луна – простряна длан от злато –
пречупва очертания в тъмите,
мътнее като посивяло лято
и глъхнат кратери в плътта и- скрити.
В такива часове на радост своя
във амфора старинна се превръщам,
защото вятъра, луната-длан, приборя
във своята дълбочина поглъщам.

LE MIE ORE

Una stella luminosa e lontana,
si spezzò e si schiantò nell'infinito,
la seppellì il grigio-latteo mare
ed il vento tentò di abbaiare.
Un'onda scolpita dal buio,
per qualcosa si offese alla marea,
sé né andata
lasciandola ad aspettare,
divorata dalla sua stessa solitudine.

La luna- un palmo d'oro teso -
spezza contorni nell'oscurità,
si annebbia com'estate ingrigità,
nascondendo nella carne crateri attutiti.
In tali ore di gioia
mi trasformo in un'anfora antica,
perché il vento, la luna-palmo, la marea
nella mia profondità inghiotto.

Мечти

Аз искам да лъзувам със чайните бени,
със теки да летя в висините,
да гискам лоретте, косите развяхана,
да тичам със ток над горите.

Желая да литна високо в небето,
да зимна със длава звездата,
да вида оттам забвено морето,
да чуя как шепт вълните.

Аз искам Венера над мен да изгрее
и Марс да ми махне пръстите,
над мене луната сребро да вълне,
светят да пробавне заветите.

Аз искам пратенер по луни и лътеки
да тичам, да чина в тумата,
край мене да мамат звездните леки,
под мене да мамат земета.

И пак в България искам да казва,
да дойда во луна глътка,
вдъсто от високо востанло, могащо
най смел и вена, е човека.

Петя Дубарова
ДА ЛИТНА ВИСОКО В НЕБЕТО...

DESIDERI

Io voglio muotare tra i bianchi gabbiani
con loro volare nelle vastità,
guardare falba, i capelli scompigliati,
correre con loro sopra le foreste.

Desidero volare in alto nel cielo,
foccare con palmo le stelle,
vedere da lì lo slavilante mare,
sentire come cantano le onde.

Io voglio che Venere sorga su di me
e che Marte mi saluti amabilmente,
che la luna rovesci argento su di me
che il mondo risplenda desideratamente.

Voglio al crepuscolo su sentieri lunari
correre, sparire nel buio
e intorno a me ingannare la stoffa leggera,
sotto di me ingannare il mondo.

E di nuovo in Bulgaria vorrei atterrare,
tornare su un sentiero lunare,
dove di tutto il più forte, potente
coraggio e grande è l'uomo.

Petya Dubarova
VOLARE IN ALTO NEL CIELO...

АЗ ИСКАМ

„КОРЕН БЪЛГАРСКИ“

Първо място за нашата Елена Вучарова в конкурса „Стефан Гечев“ на Изпълнителната агенция за българите в чужбина на тема "КОРЕН БЪЛГАРСКИ" с творбата:

„Моят род – силната армия, която вижда в тъмното“

Имам голямо семейство и голям род, най-вече от страна на майка ми. Въпреки че някои връзки са се загубили особено след комунистическо време, благодарение на този период, мога да кажа, че имам роднини из целия свят – България, Германия, Канада, Дания, САЩ, Испания, Италия. Когато разказвам на приятелите си за тях, неизменно следват въпросите: Как се познавате и помните? Как поддържате връзка?

За мен родът е като историята – трябва да се изучава, помни, разказва, за да знаем откъде идваме и да не забравяме какви подвизи са правили предците ни, за да сме тук – в този дом, с тази фамилия, с този характер. Защо казвам характер? Защото именно характерът е помогнал на моите роднини да издържат всички изпитания и трудности, те от своя страна са го направили по-силен, после така са възпитали децата си, те – техните и чак до нас.

Аз имам две фамилии и винаги ще се гордея с този факт, защото именно те не ми позволяват да не забравя родовата си история и разказите за моите предци. Първата ми фамилия е Михайлова, тя идва от рода на баща ми. Втората ми фамилия е Вучарова, която е от майчината ми страна. Едва ли може да съществува по-хубаво и сплотено семейство от нейното. Вероятно ще разказвам за тях, все едно са били първият и единствен род на света, но тяхната добрина наистина е пословична и се предава в поколенията. Има и още нещо, което ги прави толкова специални – респект и уважение към всеки член на рода, независимо от всичко.

А историята на тази моя фамилия е наистина необикновена ...

„КОРЕН БЪЛГАРСКИ“

Тя започва от село Шипочано, където първоизточникът на фамилия Вучарови е живял с неговото семейство. Живописното селце се е приютило между двата склона на една от най-красивите планини – Конявската и до мистичната река Струма. Името му се споменава още в Рилската грамота на цар Иван Шишман от 1378 г. за дарените селища на Рилския манастир „Свети Иван Рилски“.

Именно из тези тайнствено красиви местности моят прадядо ми често се разхождал – за да набере плодове или дори само да е близо до планинската омая. Един ден тръгнал, както винаги, по възхитителните била на планината, вдишвал кристално свежия въздух и бодро се изкачвал нагоре, нагоре, нагоре... Ходил дълго, опиянен от планинското великолепие, докато в един момент осъзнал, че нощта бързо залива хребета, а оглушителната тишина се пропукала от вой на вълци.

Прадядо ми започнал да слиза обратно към селото, опитвайки се да изпревари тъмнината и вълците, които го притискали все повече. Започнал да тича, но умората от дългия преход изчерпила силите му, и той се скрил в едни храсти. От там безмълвно наблюдавал как вълците обикалят наоколо и идват все по-близо и по-близо. Единственото, с което можел да се защити, бил един неголям нож, който той стискал в ръка, докато виждал как зверовете обсаждат импровизираното му скривалище.

Когато вълците почти достигнали дядо ми, плиснал силен дъжд и животните отстъпили обратно към гората. След известно време дядо събрал сили и отново тръгнал към селото. Преживяното и дъждът сякаш промивали слоеве от душата му и когато влязъл в селото, той вече бил съвсем различен човек. Дъждът бил спрял, хората излезли на мегдана, където била и жената на дядо – притеснена разпитвала дали някой го е виждал. Един човек казал, че го е срещнал и отишъл до него, но видял само ужаса в очите му и пръстите, които стискали до посиняване ножа му. Човекът се опитал да разбере къде е бил и защо е толкова уплашен, но единственото, което пресъхналите и побелели устни на дядо успявали да изговорят било: ву.., ву..., ву ...

„КОРЕН БЪЛГАРСКИ“

Оттогава хората започнали да наричат дядо ми „вучето“ или „вучаровия“, от което произлиза и нашата фамилия.

Тази история се разказва до днес на всяко събиране на рода, а ние помежду си се наричаме вълци и се шегуваме, че нямаме нужда от светлина вечер, защото виждаме в тъмното.

Наследниците носили гордо и храбро тази фамилия и винаги живели с любов и уважение едни към други. Пример за това е и историята на къщата, в която всяко лято се събираме. Един от пращадците ми Христо е имал шест деца – Васил, Николай, Кирил, Пенка, Таса, Дафинка. Те растели, женили се имали свои деца и къщата отесняла. Решили да построят три отделни къщи, за да има за всички. Когато построили първата, всички се нанесли в нея. Скоро и другите къщи били готови – съвсем еднакви и красиви, а роднините ми решили да теглят чоп, за да разпределят кой къде ще живее. Първата и най-стара къща се паднала на пращадко ми Кирил, но той не бил съгласен, защото имал син – дядо Стоян, който щял да има свое семейство и би било добре да бъде в някоя от по-новите къщи. Братята му не се възпротивили, а хвърляли чоп още два пъти, но всеки път старата къща неизменно се падала на пращадко ми. Той приел това като знак от съдбата и заживял там.

След време въпросният дядо Стоян срещнал в съседното село – Стенско чудно момиче – Славка. На един първи април, заедно с приятели от двете села, тръгнали да пътуват с влака - Стоян до Перник, а Славка до София. По време на пътуването решили да играят карти, като се разделят на два отбора – село срещу село. Стоян все питал Славка дали са стигнали Перник, а тя умишлено отговаряла – „Не, има време“, докато не се оказало, че подминали пернишката гара и вече са в София. Милият ми дядо нямал друг избор, освен да пренощува в дома на Славка, а на сутринта да хване обратно влака до Перник. Съвсем не на шега обаче само няколко седмици по-късно – на 5 май, дядо поискал ръката на моята бъдеща баба – Славка. След няколко месеца решили да направят сватба ...

„КОРЕН БЪЛГАРСКИ“

На следващата година се родила леля ми, а година по-късно и майка ми.

И така – след чудни и дълги години родови истории в смелост и смях се стига до мен. Родена съм и живея в Италия, но духът и характерът на моя род и моето семейство продължават да ме изграждат като личност с всеки изминал ден. Както предците ми са се уважавали и имали респект едни към други, така е и днес между майка ми и леля ми, така е и между мен и братовчедите ми, които имам като братя.

Легендата с вълците ме съпътства и тук – с митичния разказ за Ромул и Рем. Не вярвам в случайностите. Вярвам в щастието да принадлежиш на род, който има своите здрави корени и своите широко разперени крила. Който предава на поколенията си силен характер и несломим дух. Да имаш на кого да разчиташ е най-голямата сила и благословия. Както е казал и Марио Пузо: „Силата на едно семейство, както и силата на една армия, се крие в лоялността на отделните членове един към друг.“

Щастлива съм, че родът ми произхожда от едно райско кътче в България, че е благословен с безкрайна доброта и човеколюбие, че се отнася с уважение и разбиране към всички, че е запазил паметта, не изкривява историята си, а взима най-доброто от нея, че оцелява, независимо на кой континент се намира, че в срещите ни винаги има обич, хумор, споделеност. Щастлива съм, че дори когато няма светлина, сме заедно и успяваме с всичко, защото тъмнината не може да ни уплаши и спре – ние виждаме нощем и сме сплотени и силни като вълци.

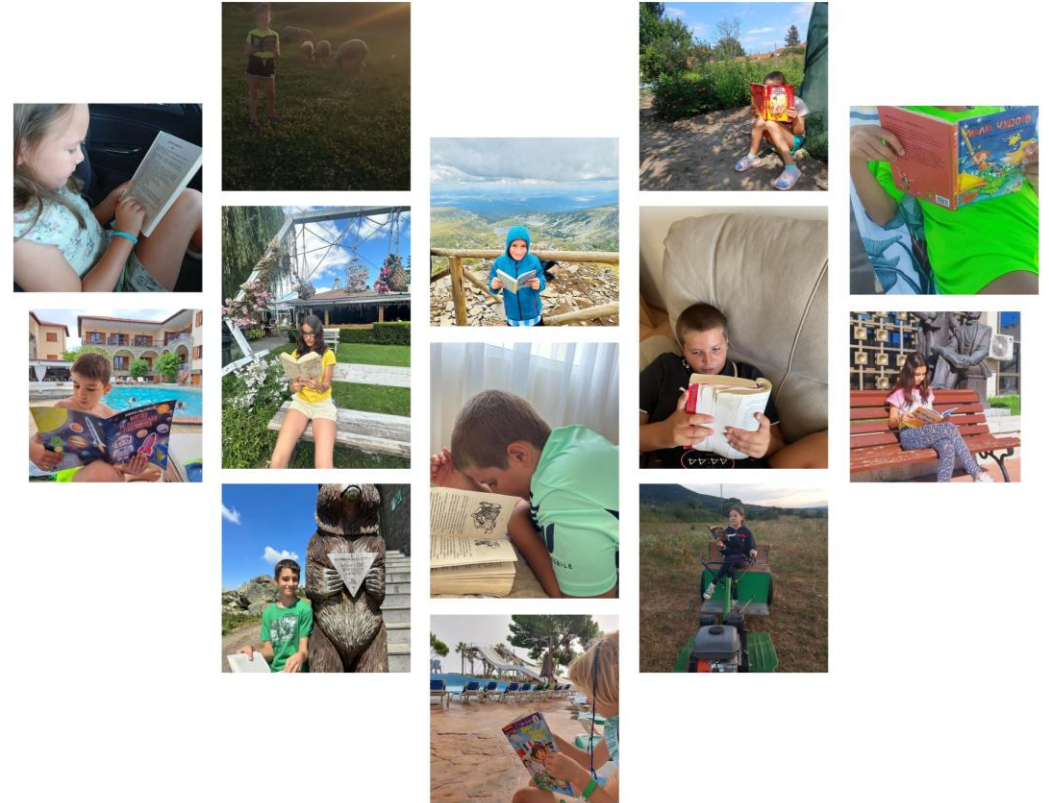
Елена Вучарова

БУМ! Голямото лятно четене!

Една от най-хубавите ни инициативи е: **БУМ! Голямото лятно четене!** В рамките на инициативата си разменяме книжки и провеждаме забавен фотоконкурс, в който децата изпращат свои снимки как четат български книжки на интересни места от цял свят.

- Защо да четем повече?
- Всяка прочетена книга е като нов приятел, който ти разказва своята уникална история
- Четенето развива въображението ти и те прави по-креативен
- Обогатяваш речника си и се изразяваш по-добре
- Успяваш по-лесно в училище, защото разбираш и запомняш повече
- Намираш отговори на въпроси, които дори не си знаел, че имаш

Знаете ли, че...

- **България е една от най-старите държави в Европа.** Тя е и единствената държава, която никога не е променяла името си от създаването си през 681г.
- **Пловдив е един от най-старите постоянно населени градове в Европа и света.** В различните класации той заема от 1-во до 3-то място, затова тук не е посочено на кое място е. През по-голямата част от своята 8000-годишна история той е бил известен като *Филипополис*. Пловдив има археологически останки, които показват, че хората са се заселили в района повече от 8000 години. За сравнение, Рим е млад приблизително 2800 години, а Атина е създадена преди 6000 години.
- **Най-старото златно съкровище.** Във Варна е открито най-старото златно съкровище в света. През 1972г. в некропол в индустриалната зона на черноморската столица на България са открити почти 300 гроба. Артефактите са от 4600 – 4200г. пр. н. е.! Съкровището се състои от общо 3000 предмета и тежи шест килограма.
- **Най-старата православна църква е българската.** В България е най-старата славянска православна църква. Тя е призната за независима църква през 870 г. сл. н. е.
- **Българското знаме никога не е било пленявано.** Българската армия никога не е губила битка. Един от най-значимите интересни факти за България е, че по време на битка българско знаме никога не е било пленено.

България е спасила своите евреи. Единствената държава в света, която е спасила своите евреи по време на Втората световна война. Въпреки факта, че страната е на страната на Германия, никой еврей никога не е бил транспортиран в концентрационен лагер.

Най-точния календар в света. През 1976г. ЮНЕСКО обявява прабългарския календар за най-точния в света.

Силата на благодарността

Благодарността е сила, която ни помага да бъдем по-щастливи, изпълнени с повече душевен мир и повече надежда. Животът протича много по-пълно, когато сме благодарни. Откриваме красотата не само в големите, но и в малките неща. Благодарността ни подтиква да споделим добротата и с хората около нас, да се отнесем по подобаващо добър начин с даровете, които сме получили, като опитаме да направим света по-добро място. Благодарността ни помага да осъзнаем благодатта, която имаме в своя живот. Ако искате да преживеете силата на благодарността, можете да предприемете това пътуване.

Защо благодарност?

„Понякога собствената ни светлина угасва и бива разпалена от искрата на някого друго. Всеки от нас има причина да изпитва огромна благодарност към онези, които са ни върнали пламъка.“ Албърт Швайцер

Благодарността е сила, която ни помага да бъдем:

- по-щастливи и удовлетворени от живота;
- по-състрадателни и щедри;
- по-добри;
- по-креативни;
- изпълнени с повече позитивни емоции;
- по-устойчиви, при сблъсъка с предизвикателствата, които животът отправя;
- изпълнени с повече надежда;
- по-смирени и готови да прощаваме;
- по-вдъхновени и открити към нови преживявания;
- по-обичащи.

Благодарността ни помага да имаме по-добри отношения, да ценим това, което имаме, да се радваме на това, което имаме, и да не сме обсебени от това, което нямаме. Благодарността ни помага да открием смисъла на своя живот и да се посветим на неща, които отиват отвъд нас – да се грижим не само за собственото, но и за чуждото благоденствие. Благодарността ни предпазва от:

- потъването в негативните емоции;
- непрекъснатото недоволство и разрушителни мисли;
- прекаленото съсредоточаване в себе си и заетост със себе си – от егоцентризма и егоизма;
- засилване на материалистичните ориентации и консумативното отношение към живота;
- развиване на непризнателно отношение към другите.

Из дигиталното издание на ДАЗД „Силата на благодарността“

Защо всяко българско дете в чужбина трябва да знае български език

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК СЪЗДАВА ЧУВСТВО ЗА ПРИНАДЛЕЖНОСТ

Българските деца в чужбина, под влиянието на новото си обкръжение, могат бързо да загубят емоционалната си връзка с България. Такава загуба лишава детето от усещането за принадлежност към България и го откъсва от неговите корени — нещо, за което много пораснали деца съжаляват когато започнат да си задават въпроса откъде идват и да търсят своето място в света. Когато едно дете владее български език, това му дава чувство за принадлежност към един стар и велик народ, помага му да разбере своите корени и да се гордее с богатата история на своите предци.

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК ДАВА САМОЧУВСТВИЕ

За баба, дядо, чичо и леля няма по-голяма радост от това да могат свободно да общуват със своето внуче или племенниче, което живее извън България. Но те далеч не са единствените облагодетелствани. Когато едно дете владее български език и може да общува със своите роднини в България без езикова бариера, то научава повече за своето семейство, което от своя страна повишава самочувствието. Според учени от университета Еймъри в САЩ, колкото по-добре едно дете познава историята на своето семейство, толкова по-високо самочувствие има то и толкова по-умело се справя със стресови житейски ситуации.

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК РАЗВИВА ТВОРЧЕСКОТО МИСЛЕНЕ

Българският език дава на детето допълнителни думи, с които може да нарече нещата, които го заобикалят.

Думите на различните езици, дори и да се използват за назоваването на един и същи предмет, носят различно усещане и различни асоциации. “Откровение” има различна окраска от “confession”, а “капчук” е по-поетична дума от “spout”. Затова, когато детето учи и български език, то още от ранна възраст се научава да усеща езиковите нюанси и не само обогатява речника си, но и развива способността си да борави с абстрактни идеи.

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК УЧИ ДЕТЕТО ДА ОБЩУВА ЕФЕКТИВНО

Няма език, на който един български родител да общува по-добре с детето си, от българският език. Чрез родния си език родителят се изразява най-ясно, звучи най-авторитетно и изгражда най-автентичната връзка с детето си. За да общува ефективно извън дома, детето първо трябва да се научи да общува ефективно у дома, от своите родители, и това може да стане най-успешно когато родителите говорят с детето на своя роден език. Когато детето общува пълноценно със своите родители, тогава то общува със самочувствие и навън, дори и когато езиците на дома и на външната среда са различни.

БЪЛГАРСКИЯТ ЕЗИК Е КЛЮЧ КЪМ БЪЛГАРСКАТА КУЛТУРА

Всички знаем истината, че “езикът е прозорец към света”. В този смисъл, българският език е не само средство за общуване, но и ключ към ценностите, вярванията, обичаите, традициите и начина на живот на българския народ. Без да владее езика, едно дете няма да може се докосне до богатото наследство на своя народ. Ако детето владее български език, наред с езика на страната,

в която живее, то ще има възможност да изпита две различни култури, ще има достъп до два различни свята и ще събере двойно повече впечатления и жизнен опит.

Автор: Зорница Иванова

